

Nro 9.

A' FELS. R. TSÁSZÁRNÁK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Januariusnak 31-dik napján 1794.
esztendőben.*

Helvétzia.

Péthion, Páris városának néhai fő polgármes-
tere, áthatatlanságáról, királyához, hazá-
jához való hívségtelenségéről, igen híressé lett
ember, a' Frantzia K. Társaság ellen lett öszve
esküvéséért meg fogattatván, alkalmatosságot ta-
lált a' tömlötzből való ki szökésre, 's Helvécziá-
ba való által meneteire. Félvén ő az utánna in-
tselkedő Jacobinusoknak dühösségétől, *Mellingen-*
be ment, egy olly kis városkába, a' hol nem
sok idegen emberek szoktak meg fordúlni. Úgy
gondolkozott, hogy valamint *Montesquieu* Gene-
rál, és *Sillery* asszony *Bremgartenben*, úgy ő is

tsendesen és bátorsággal lakhatik *Mellingben*; de felettébb meg tsalatkozott reménységébe. Jóllehet sem *Montesquieu*, sem *Sillery* állzony ártatlanságokkal nem ditsekedhetnek, jóllehet mindketten részeseültenek a' Fr. vezedelmes revolútióban, és háládatlansággal fizették vissza a' királyi udvarnak velek között sok kegyelmességeit, 's ez által méltókká tették magokat a' közönséges meg útálásra: mindazáltal még is felettébb való nagy különbség vagon ezek közt, és egy oly ember közt, a' ki *XVI Lajosnak* meg ölettezésében, és a' Frantzia király izolgálatyában lévő Helvétusoknak kégyetlen le mézfároltatásokban részt vett. Lehetetlen vólt nékie egy oly nemzet közt, a' melly a' betsületet, vallást, és jó erköltsöt egy formán szereti, sokáig meg maradni és szenvedietni. A' *Bernaï Tanátsnak* sürgetésére, ki küldötte ötet a' *Tigurumi* kórmány izek *Mellingből*, és már most, nem tudatik, hová vette légyen magát. Valamiképen több társai, úgy ő is, előbb vagy később keleptzébe fog kerülni, és a' gvilotinét meg fogja köstolni, a' melly régtől fogva készen vagon izolgálatyára. De bator e' nem lenne is, *districtus ensis cui super impia cervice pendet, non Siculae dapes, dulcem elaborabunt saporem, non avium cytharaeque cantus somnum reducent*, az az: a' gonolz lelki isméreiű ember a' haraszt tsörgésétől is meg retten.

Lausannából iratik, hogy múlt Dec. 22 dikén bé akartak a' Fr. palnóták *Génevába* tsapni, és azt egézlén ki pulztítani; de mivel *Carteaux* General magát a' N. Gyülés előtt gyanússa tévén, vasra veretett, 's Párisba vitetett 25 hűzár kísirése alatt, hajó törést szenvedett gonolz fel tételek. Ha egyébből nem is, leg alabb tsak eből is tapasztalván a' Helvétusok a' Frantzia Jacobinusoknak szines baráttságokat, arra határozták meg magokat, hogy a' hadakozásnak végződéséig fegyveres neutralitást fognak tartani, az az, nem fognak ugyan ellenek fegyvert, de azomban oly lábura állitják magokat, hogy akármelly

órában, és szempillantásban kívánánda a' szükség, illendőképen védelmezhessek hazájokat. — A' *Genevai* lakosok is nagyon ki mutatták az által fogaiknak fejérét, hogy Előjáróiknak akarattyok 's engedelmek ellen meg inneplették *Tulón* villza vétetésének emlékezetes napját. *Soulavie* Apátúr a' Fr. K. Társaságnak Helvétziában mulate követe, *Carteaux* Generállal való czimbotázással vádoltatván, vilalza hivattatott Párisba, 's kétség kívül mind kettőt meg fogja *Madame Guillotine* ölelgetni.

Török Ország.

Nem héjjába küldetett *Kónstantzinápolyba* az Orosz követ, nemcsak tsupa szokásból, hanem leg inkább azért, hogy a' reá bízott fontos dolgokat, mennél jobb móddal lehet, végbe vihesse. Az azokra nézve bé adott irásaira még ekkorig semmi választ nem nyert a' Török ministeriumtól, melly leg inkább azért halogattya napról napra a' felelet adást, hogy láthassa elsőben, minémü indulattal viseltetik a' *Pétervári* udvar az Osmani uralkodó fejedelemhez, kívánnya é kívánóságát tellyesíteni, avagy nem? Sok messzébb látó politikusok úgy gondolkoznak, hogy e' két udvar közt való békesség nem fog sokáig állandó lenni, sokkal nagyobb tettetéssel viseltetnek egymáshoz, hogy sem mint hosszas égyyességet és barátságot lehetne köztök reményleni. Már is nagy nyúghatalanságot okozott a' musulmánokban az a' kedvetlen hír, melly azt adta tudtokra, hogy a' szomszéd Orosz tartományokban, nevezetesen *Sebastopolisban*, *Oczakovban*, és *Chersonban* sok hadakozó hajók készitettek; hogy az első intésre készek vitorláikat szélnek botsátani — hogy ugyan ottan sok táborig magazinumok legyenek, és hogy a' szomszéd Orosz tartományokban 100 ezer fegyveres ember állyon készen. Ahozképest meg parantsolta a' Divánnak a' Török Császár, hogy e' dolognak szorossan végéte mennyen, és hogyha nem tsupa költemény az

erről támadott hír, olly lábra tétetessék a' Birodalomnak mind szárazon, mind vizen való hadi ereje, hogy akármelly ellenkező környülállásokban is elegendő lehessen az ellenség fel tételeinek meg akadályoztatására.

A' Frantzia új Consúl tökéletes bátorságban gyakorollya maga hivatallyát azokra a' Frantziákra nézve, a' kik a' hármias színű cokárdát, avagy kalap rózsát le nem tették.

Frantzia Ország.

Hatodik esztendeje a' miolta a' szerentsétlen Fr. revolúciónak sokáig lappangott tüze ki ütött, a' melly idotól fogvást, a' mint eggy elmés Helvétus számba vetette, sok száz ezer lakos, sőt ha milliókat mondunk is, nem hibázunk, el vesztette életét. A' revolúció előtt való számlálás szerént, 26 millióra ment Frantzia Ország lakosainak száma, a' melly a' ki költözés, a' gyilkosság, a' külső és belső háború által, leg alább három millióval meg kissebbitetett. Hát az éhség, félelem, nyomorúság, és nyavalyák miatt hány száz ezer nem vesztette el életét. Mivel nagy résznek minden személy választás nélkül fegyvert kell viselni; akárki is könnyen képzelheti, mennyire alább szállott légyen ott a' földmivelés, és melly nagy szükség következen abból néhány Frantzia tartományokban, mellyet most is ugyan már; de még jobban fogják jövő tavasszal érezni, mivel még eddig erőszakossan is el vétetett a' földnek termése a' szegény földmivesektől.

Párisban, e' folyó hólnapnak 10 dikén költ levélből ezeket olvassuk: Tagadhatatlan dolog, hogy a' rebellisek (igy nevezik a' Rojalistákat, az az, királyt kívánókat) még ki nem irtattak egészlen, bátor ellenkezőképen szóllottanak sokan a' N. Gyülésben: mindazáltal már most,

utolsó menedék helyeket a' *Noirmoutier* szigetét is el veltették, holott ekkorig bátoroságossan él-
tenek, és mivel égyességek lehetett az Anglu-
sokkal, gyakorta sok kárt tettek a' republica-
nusoknak (h). Ezen szigetnek vissza vételéről
illyetén jelentés ment a' Párisi N. Gyűléshez:
Decemb. 13-dik napján három helyen szállotta-
nak ki hajóink a' nevezett szigetre; az *első* azon
sántznak tsuisája mellett, a' hol erős battériája
volt ugyan a' pártosoknak, de azért még is el-
vettük azt rövid, de véres viaskodásunk után. —
Innen a' városba vették magokat, hanem tsak
ugyan itten sem lehettek a' vezedelemtől men-
tek, kéntelenek voltak magokat egynéhány órá-
kig tartott ellentállásaik után feladni, minekután-
na 500 ember közzülök el veztegettett volna.
A' rabságba esteknek száma 1200 főre megyen,
a' kik közt 10 vagy 12 előjárók találatnak. —
50 ágyút, 7 vagy 8 száz flintát, és sok egyéb
hadi készületeket nyertünk el tőlök. Igaz ugyan,
hogy a' *Nymfa* nevezetű hajónk, melly igen kö-
zel ment a' battériákhoz, el süllyesztett, de
az azon lévő vitézeket ki mentettük a' vezede-
lemből.

A' *Strafsburgban* lévő nemzeti biztosok, azt
irták leg közelebb *Párisba*, hogy a' Fr. patrióta
seregek nagy nyereségek volt a' Német Biroda-
lomban. A' *Spirai* káptalan, *úgymond*, 100 ezer
kanna bört, és egynéhány ezer mérő gabonát
hagyott nekünk — a' püspöki udvar tele volt
bórral és eleséggel, mindezek *Landauba* vitettek
által — a' templomokon lévő érczek le szaggat-
tattak, a' szenteknek képeik le rontattak — 6000
szál vialz gyertya találatott azokban, minden

(h.) *Noirmoutier*, *Nermoutier*, *deákül Nigrum*
Monasterium, eggy kis szigetetske a' *Gasko-*
niai tengerben, melly is ennekelötte a' *Condé*
hertzegek öröksége vala.

arany 's ezüst edények, és harangok ki takarítat-
tak azokból. A' városnak kasszájában kevés kész-
pénz találtatott. A' kereskedőknek táraikban ta-
láltatott portékák egy millióra betsültettek, mely-
lyek pénzé tétetvén, a' katonák közt fel osztá-
tott. „ — *Dumont* nemzeti biztos még most is
fáradhatatlanúl dolgozik a' *Somonai* osztályban
találtatott kintsnek öszve takarításában, 's Páris-
ba való küldetésében. Eggyfersmind azt írta a'
N. Gyűlésnek, hogy ő sok titkos dolgokat tanúlt
ki, mellyeket vissza térésekor ki fog jelenteni.

A' közönséges jóra ügyelő Commissiót újob-
ban meg hagyta, 's meg erősítette a' N. Gyűlés
előbbi hivatalyában, eggyfersmind eggynehány
végzéseket hozott, nevezetesen, hogy minden fe-
lül irások (inscriptiók) ennekutánna nem más ide-
gen, hanem Frantzia nyelven tétessenek; hogy
a' régiek, ki vévén azokat, a' mellyek a' kirá-
lyoknak és nemeseknek emlékezetekre tétettek,
régi valóságaikban meg hagyattassanak; hogy
a' Frantzia gyalogság fél brigádákra osztattasson
fel, 's minden brigáda három batalion gyalogság-
ból, 's egy compánia pattantyúsból állyon;
hogy a' vég váraknak kórmányozói meg nem ha-
tározott időre rendeltessenek; hogy az első li-
neán lévő várak kórmányozóinak 4800; a' más-
sodik lineán lévő várak kórmányozóinak 3800,
a' harmadik lineán lévő várak kórmányozóinak
pedig 3400 livrából álló esztendei fizetések le-
gyen. E' mellett szabad kvártélyok, és egy ti-
toknokjok; hogy a' Frantzia lovasság 22 rege-
mentel öregbitessen; hogy *Durand Montpelliernek*
polgármestere, a' revolutionális szék kezébe adat-
tasson; hogy a' pintzékben, 's másutt találtatan-
dó saletrom gyűjtettessen öszve, 's készitessen
belőle puska-por s. a. t.

Azt is el végzette a' N. Gyűlés, hogy a' Spa-
nyólok által el fogattatott patrióta katonák vagy

pénzen ki váltattassanak, vagy ki tseréltessenek; hanem *Ricardos* Spanyol Generál, tellyességgel nem akar a' patrióta Generálokkal alkúba botsátkozni, és sem a' N. Gyűlést, sem a' Fr. Közönséges Társaságot, sem a' közönséges jóra ügyelő Commissiót, sem a' Fr. Generálisokat olyanoknak lenni ismérni nem akarja, a' kikkel ő néki, mint törvényes Fejedelem jobbágyának, 's hadi vezérének égyességre lehetne lépni. Hozzájok küldettetni szokott leveleit is ekként szokta utasítani: *Ahoz, akárki legyen az, a' ki a' Frantzia tábort kormányozza.*

Melly nagy kárára lett legyen a' Fr. K. Társaságnak *Valenciának* el veszítése, a' melly erősséget, t. i. *Koburg* hertzeg kemény ostrom által a' múlt nyáron tollök el vett, onnan ki tettik, hogy annak vissza vételére négy milliom jutalom tétetett fel. Hanem mivel nemcsak az ostrom által el rontatott kö-falakat meg újjitatta, hanem e' mellett új erősségekkel is környül vétette azt *Koburg* hertzeg; nem könnyen lehet azon négy milliomból álló jutalmat el nyerni.

Jelentettük már ennekelötte, hogy sok ágyúnak, a' mellyeket az onnan ki költözött Anglusok el nem vihettek magokkal, sütő lyúkait bé szegezték. A' Frantzia elmésség ezeknek meg orvoslásokra is könnyü eszközt talált, olly eszközt, mellyel még más nemzetek mind ekkorig nem éltek. Tudnillik kettős töltést tesznek az illyetén ágyúba, a' tsőnek végső részét keményen bé dugják, a' dugón hagyatott kis lyukatskán a' töltést meg gyújtyák, mellynek ereje által a' sütő lyukakba veretett vas szegek ki vettetnek, 's égy-szeriben haszon vételüekké tétetnek az ágyúk. — De ez veszedelmes elmésség, mert az olyan ágyúk a' kettős töltéstől könnyen meg hasadhatnak, és széllyel szakadhatnak, és akkor nem volna tanátsos közel állani.

Ambár nagy tekintetben legyenek is a' Fran-
tziáknál a' Jacobinusok: találatnak mindazáltal
olly bátor férfiak, a' kik mind azt az egész tár-
saságot közönségessen, mind annak néhány tag-
jait magánosan meg támadni mérészlették. Ezek-
nek a' bátor szívű embereknek fejeik *Phelipeaux*,
és *Camille Desmoulins*, a' kik *Herbertet* a' *P. Du-
chesne* nevű újság leveleknek íróját alá való, két
szinű *Sancoulotnak* nevezik, és azzal vádojják a'
mostani hadi ministert *le Bochot*, hogy ő 130 ezer
livrát adott volna amannak, olly végből, hogy
azt a' Parisi szükölködő lakosok közt ki osztogassa.
A' Revolutionalis Commissiót is meg támadták
e' két bátor szívű emberek, 's avval vádolják,
hogy sok ártatlan embert küldöttek volna már
a' más világra. A' közönséges jóra ügyelő Com-
missiónak pedig azt hányak szemére, hogy a'
Vendei osztályban lévő pártos Rojalisták ellen
való hadakozást kész akartva húzták hosszú ide-
ig, az által, hogy a' jó Generáloktól mint p. o.
Westermantól a' kórmányt el vették, 's más ér-
tetlen és gyakorlatlan emberekre bizták legyen
azt.

Akármit kégyetlenkedgyenek a' Jacobinu-
sok, akármit vesztegessék ok az ártatlan vért,
lehetetlen a' királyt kivánókat magok között egész-
len ki irtani. Bizonyosság erre néhai *Lyon* váro-
sa; hány ezernek nem kellett a' gvillotinét meg
kóstolni? hány ezeren nem süllyesztettek el a'
vizbe? hány ezer nem ül még most is a' töm-
lötzöknek fenekén, 's minden szempillantásban
várhattya halálra való hürtzoltatását: még is
mindazáltal e' példás büntetés által sem lehet
bennek a' királyhoz való hajlandóságot meg foj-
tani. A' halálra sententziáztattak minden halál-
tól való irtódzás, minden szineken való válto-
zás nélkül mennek az öldöklő piatzokra, mintha
ugyan mennyegzői vendégségre vitettetnének. —

Most még nagyobb áristocraták, mint vóltak en-
nekelötte. Minden ör-álló helyre leg alább 12
embert kelletik a' patrióta Elöjáróknak állítani,
masként vagy agyon lövettetnek, vagy meg ölet-
tetnek éjtszakákon. Eggy patriótának sem lehet
éjjel magásosan bátorsággal járni az útzákon;
még most is gyakorta hallatik ez a' szó: *Éllyen a'
király!* Kvártélyaikön sem lehet a' patrióta ka-
tonáknak magánosan hálniok, külömben rajtok
ütnek a' titkos Rojalisták, 's meg ölik öket. —
Még a' *Lyon* környékén lakó parasztok is hajlan-
dóbbak a' királyhoz, mint a' Frantzia constitu-
tióhoz, 's gyakorta tüzet adnak a' patriótákra,
de kik? ki nem lehet tanulni. — Szava hihető
emberek befzélük, hogy *Metz* és *Nantes* városai
között is eggy új *Vendée* támadott, (*Metz* Lo-
tháringiának, *Nantes* pedig felső Bretagniának
erös és népes városai) a' melly a' régi *Vendénél*
sokkal veszedelmesebb a' Fr. patriótákia nézve,
és imé e' mondatik a' Frantzia seregek hirtelen
lett vissza térések' okának lenni, hogy igy még
első fuvében meg fojthassák az ottan támadott
pártosságnak gyümölsét. — A' mint hallatik,
igen sok parasztok meg fogattattak Lotháringiá-
ban, és hogy el lehessen öfzve gyülléseknek he-
lyeit titkolni, minden törvény tétel nélkül meg
ölettetnek.

Nem régiben azt mondotta *Robertspierre* a'
Jacobinusok klúbjában, hogy eggy Európai nem-
zet sem méltó a' Frantzia szabadtságra, követ-
kezésképen úgy kelletik velek bánni, mint a' Fr.
Köz. Társaság rabjaival. — Mit miveltek, *ügy-
mond* ő, még ekkorig más Európai nemzetek a'
szabadtságnak halznára? semmit sem; ahozké-
pest azt javasolta, hogy eggy tudós pennára kel-
lene az Angliai gonosz politicának le irását biz-
ni, a' melly nyissa fel a' Brittusoknak vakosko-
dó szemeiket, húzza le az azokon lévő hályogot,
's serkentse fel öket a' revolútióra.

Hadi Történetek.

Fort - Louisnak Frantzia kézre lett által engedtetéséről illyetén magános tudósítást vettem múlt Szombaton a' *Rajna* mellyékéről egy velem levelező jó barátomtól. „En corpusunknak számára *Steinmaurer* nevű faluba küldettem két órányira *Fort - Louistól*, melly útanról következő újságokkal kedveskedhetek. E' folyó hónapnak 17 dik napját követett éjjel, 12 órakor *Fort - Louis* várát a' miéink meg minirozván, feltsappantatták. Már dél előtt által jöttek hozzánk a' *Rajna* vizén a' szegény lakosok, az ott őrizetben feküdt Cs. K. katonaság pedig estéli 9 órakor. Hét minák ásattak a' vár köfalai alá, a' leg nagyobb minába 140 mázsa puszkapor tetődött, a' kis zsebekbe pedig 60 's 70 mázsa. A' kasszárma, fegyveres ház, és puszkaporos tornyok alá külön külön minák ásattak, a' házak imitt amott meg vóltak gránátokkal hintetve. — Minekelötte el süttettek vólna a' minák, keménynyen pattogtak a' gránátok, a' mina meg gyújtatván az egész várfok és város éggyszerre egy kő halommá és tüzzé leve, és még most is ég. — A' szegény lakosok elegendő szekereket nem kapvatván vagyonaiknak által hozatására, olly nagy óltsóság vólt azon nap, hogy három 's négy száz forintot érő jószágot 20 forinton meg lehetett vólna venni — a' metzett bársony székeknek tuczetje egy húszason, a' leg szebb commod 10 's 12 garason adódott el, a' leg szebb metal kemenzték égy két húszason, a' gabona, széna, fa, még tsak áruba se mentek, 's mind oda is égett, a' mit ki nem lehetett vinni. *Baden* nevezetű városban a' rothasztó hideg sok katonát és lakost meg öl. *Bogavits* Májor, és *Lakner* hadnagy, a' kik a' retirádában sebbe estek, meg hóltak. — Most már tsendesebben viselik magokat a' Frantziák, és tsupán a' prédálással divertályák magokat. — *Speyerben*, *Vormátziában*, és *Frankenthalban*, szörnyű kégyetlenséget víznak végbe,

égő kanótzokkal mennek a' házaknak és tsüröknek, úgy kizsztatják a' szegény lakosokat a' pénzadásra. Itten (értsd *Karlsruhét*) 80 ezer paraszt fegyveresittetik fel a' *Rajna* óltalmazására, és már ki is szedettek 18 ezertendőtől fogva 36 ezertendősig, a' kik minden felől keményen exerciroztatnak a' fegyverben, mindenütt keményen készittetik és vásároltatik a' fegyver. A' Pruszus armadia a' Rajnán túl két órányira *Oppenheim* előtt áll. A' mi armadiánk a' Rajna mentében *Básetől* fogva szinte *Oppenheim* arányába, *Majnczhoz* öt órányira fekszik, a' hol én 100 emberrel a' leg szélső vigyázaton vagyok. A' sok Alsatziából velünk ki rohanó nép nagy drágaságot okozott ezen a' környéken, a' zabnak köbli hat 's hét forint. Gróf *Wurmser* commandirozó Generálunk *Bétsbe* mene, 's *Waldeck* hertzeg vévé által a' commandót s. a. t. *Irtam Karlsruhban* 8 dik Jan. 1794.

Minémü kégyetlenséggel viseltessenek a' *Frantziák* a' Rajnán túl fekvő Német Birodalombeli helységekben, azokban t. i. a' hová múlt hólnapnak végén lábaikat bé tették, meg tettzik azon sattszó levelekből, mellyet *Frankenthalban* az úttzáknak szegeleteire ki szegezettek, és a' mellyet a' Bétsi udvari újság is tegnap előtt közönségessé tett: A' *Frankenthali* Előjárók, úgymond, kötelesek kéttzer 24 óra alatt a' lakosoktól következő dolgokat ki szerezni. 1. 5000 inget, még pedig nem imillyent amollyant — 2.) 500 gyapjú teritőt avagy pokrótzot; 3.) 2500 lepedőt; 4.) 700 pár új, vagy még jó tzipót, melyekben jó szögek legyenek; 6.) minden kereskedőknek bolytaikban, avagy tárházakban le tetett hafzonvető posztót; minden kalaposoknál, vagy másutt fel találtatandó jó süveget; minden jól el készült bőrt, mellyek hordattassanak öfve a' polgári Előjárók által meghatározatandó helyre; 7.) minden hadi eszközöket, u. m. flintát, pistolyt, kardot, nyerget, zablát, korbátsot, ló teritőt, stiflit, eggy szóval, mind azt,

valami éggyszer a' lovas katonának szükséges kötelesek a' lakosok kéttzer 24 óra alatt a' meghatározatandó helyre fel vinni; 8.) Hogyha 48 óra alatt a' kivánt 700 pár tzipő ki nem szereztetik; tehát minden lakos, a' kinek jó tsizma lejénd lábain, fogattasson meg, 's tétetessen árestomba; 9.) minden varga köteleztetik a' Frantzia katonák számokra dolgozni, még pedig jó tsizmákat készíteni, 's azokat, az Előjárók által meghatározatandó helyre fel vinni. — 10.) Hogyha 48 óra alatt ki nem fognak a' kivánt dolgok állítatni és készítettetni; tehát elsőben is a' polgármester tétetessen árestomba, annakutánna a' több előjárók, és gazdag lakosok mind addig, mig a' kivánt dolgok ki nem fognak szereztetni. 11.) A' 48 órák el telések után minden házak keményen meg fognak vizsgáltatni, és hogyha a' kivánt tzikkelyek között valamellyik azokban találtatni fog, a' háznak gazdája fogattasson meg, 's úgy bánattasson vele, mint pártos emberrel. 12.) A' Frankentháli municipálitástól függő municipálitások hasonlóképen kötelesek lennek a' kivánt tzikkelyeknek ki szerzésekre, még pedig a' helységnek népességéhez képest, némellyik többre, némellyik kevesebre. Ahozképest tartozik a' Frankenthali municipálitás azon helyekre a' proportió szerént ki osztani a' kivánt tzikkelyeknek ki szerzettetéseket. — 13.) Köteles lenzen a' *Frankenthali* municipálitás, avagy polgári Előjáró-szék, a' meghatározott 48 órák alatt, minden fel találtatandó gabonát és eleséget a' 36 szám alatt való tárházba bé vinni. — 14.) Ezen kivánság mind két nyelven, u. m. Német és Frantzia nyelven nyomtattasson és szögeztesen ki, hogy ekképen senki se mentegethesse magát annak nem tudásával. — 15.) Ezen ki nyomtatandó nyomtatványokból minden hozzá tartozandó helységekbe elegendőt küldgyön a' Frankenthali municipálitás. Iratott Frankenthalban, a' havas hólnapnak, az az, Januariusnak 23-dik napján, az olzolhatatlan Frantzia Köz. Társaság-

nak 2-dik esztendejében. — *Mounier*, Nemzeti Biztos a' *Rajna* és *Mosel* Frantzia ármadiánál.

Közelebb történt hadi dolgok.

Koburg hertzegnek hadi Cancelláriához küldött tudósítása szerént, Januariusnak 20-dik napjáig ezek voltak a' nevezetesebb történetek:

1. *Mólnár* fő hadnagy a' Császár huszár regimentéből Januar. 11-dikén dél előtt *Kibovil* és *Vasignies* közt meg leste a' Frantzia portázni kiment katonákat, rajtok ütött, 9 embert közülök le aprított, egy lovas vadász és két dragonyos katonát el fogott.

2. Jan. 13-dikán *Baisieuxnél* ki ütött Frantzia gyalogságot az *Odonell* szabad seregéből való hadnagy *Trauttman* eggynehány húzárokkal meg támadta, 3-at közülök le vágott, a' többit pedig széllyel kergette, a' melly kis tsatában, egy káplár és egy ló kaptanak sebet.

3. Fülébe menvén *Michalevich* Obesternek, hogy *Landrecy* és *Ors* közt, 8 Frantzia Füsilier és egy compánia gránátéros cantonirozzon, avagy tanyázzon két négy fontos ágyúval, a' Szerviai szabad seregnek kapitányára *Petrovich Radichra* bizta azoknak el fogattatásokat. Ez ki választván a' nevezett sereg közül 200 embert, két felé osztotta őket, egy részét *Petrovich Sándor* kapitány vezérlése alatt Jan. 15-dik napját megelőzőt éjjel indította ki, a' másik részével pedig ugyan akkor maga által ment a' *Sambre* vizének jeges hátán *Landrecy* és *Ors* közt. Mind ketten eggyzersmind rohantak az *Orsban* tanyázott ellenségre, mellyből két óráig tartott kemény viaskodások után 14 embert el fogtak, a' többit pedig mind egy lábíg le aprították kapitányokkal eggyütt. Következett napon, reggeli hét órakor 2 ágyúval, 1 haubitzával, 1 batalion gyalogsággal, és 1 escadron lovassággal *Ors* alá menvén,

az ellenség keményen tüzelt arra, és minden úton módon által akart a' *Sambre* vizen menni. Az *Orsban* lévő Cs. K. commandó, melly kemény lövökből, Tyrolisi vadászokból és Szerviai szabad seregbeli katonákból állott, és *Petrovich Sándor* kapitány, 's *Jovonovich* hadnagy által vezéreltetett, olly vitézi módra viselte magát, hogy bátor dél után egy óráig tartott légyen is a' viaskodás, még sem engedték magokat azon helyből ki mozdíttatni. Ezen tsatában, *Michalevich* Obester tanúbizonysága szerént, mások felett meg különböztették magokat mind vitézi szívek, mind okos hadi rendeléseik által *Dubna* artillerie fő Strázsamester és *Pulzky* Ingenieur kapitány.

4. Tudtára adattatván *Uhlanus* Obristlájtnánt *Schvartzenberg* hertzegnek, hogy *Boufzigni*-ből furazsirozni igyekezze az ellenség ki menni, a' már annakelőtte portázni ki küldetet Császár hűzár regementéből való *Mólnár* fő hadnagy mellé ismét egy tüzg hűzárt adott, 's meg parantsolta, hogy igyekezzen az ellenségnek fel tételét meg akadályoztatni. Az említett fő hadnagy tehát Jan. 17-dikén *Boufzigni* alá ki indult, holott 50 lovas vadász katonára, a' kik a' furazsirungot fedezték, bukkant, rajtok tsapott, őket széllyel szórta, és a' leg közelebb lévő erdőig üzte, futásokban 5 embert vágott le, 4-et és 7 lovat fogott el közzülök. — A' sebbe esteknek számát lehetetlen vólt a' sűrű köd miatt meg határozni. Részünkről két hűzár kapott sebet, de azt is szenvedhetőt.

Jan. 18-ikán, dél előtt 11 órakor, ismét egy batallion gyalogságból, 's 60 lovasságból álló Frantziaság ment *Ors* alá, és az ottan állott Cs. K. vigyázatra mind a' vele lévő két ágyúból, mind apróbb fegyveréből keményen tüzelt. — Mindazáltal ekkor is úgy viselte magát *Ivanovich* kapitány a' vezérlése alatt lévő Szerviai szabad seregbeliekkel, mint valóságos vitézhez illet, 's nemcsak nem engedte körme közzül a' nevezett

tanyát ki ragadni, sőt inkább sok Frantzia pátriótát küldvén a' más világra, tovább is megmaradott annak birtokában.

Anglia.

Ha igaz, a' mint néhány közönséges levelek erőssítik, Jan. 21-dikén kezdődött el *Londonban* a' Parlamentom. (Igy neveztetik Angliában az Ország Gyűllése, mellyről múlt esztendei újság leveleimben elegendőképen emlékeztem, 's leirtam annak minéműségét, tagjait, gyűllésének helyét, dolgainak folytatását s. a. t.) Sokan úgy vélekedtek, hogy az udvari és nem udvari rész között nagy vezekedés fogna következni, azonban, hogyha néhány közönséges leveleknek hitelt adhatunk, Lord *Fox*, a' nem udvari résznek szája, egészen megváltoztatta *Pith* minister iránt való indulatját, 's azt mondatik mondani: Nem szükség, *úgymond*, egymással való vetélkedéssel az időt töltenünk, a' körülöttünk való vezedelem nagy, 's mindnyájunknak az emberi nemzet közt való tsendességnek fenn tartatásán kelletik igyekeznünk, más időre halaszthatjuk az egymással való vetélkedést.

A' Frantzia Országba való bé menetelre rendeltetett hajó seregről ekként okoskodik egy mulattságos külső újság író: A' Fr. Országba való bé lépésre rendeltetett hajók és seregek készen vagynak, 's akár mint politizállyon azon valaki, annál igazabb nints, hogy ezen fel tétel tökéletességre fog vitettetni — *Scd quomodo? — quando? — quibus auxiliis?* e' már olly titok, mellybe nem minden politicus kolompáros tekinthet bé. Hanem a' nem titok, hogy erre a' fontos készületre már is hat millió font sterlinget költött a' *Londoni* ministerium.

Elegyes Tudósítások.

A' *Londoni* ezüst és arany mivesek arra kötelezték magokat, hogy a' katonák téli köntöseik-

nek ki készítetésekre 100 font Sterlinget fognak adni, 's ugyan annyit azoknak a' szegény fabrikánsoknak számokra, a' kik a' mostani környül állások közt meg fosztattak mindennapi kenyerektől. Azt is meg határoztak, hogy mind feleségeikkel, mind leányaikkal selyem köntöst fognak viseltetni.

Olly nagy és kellemetes idő jár *London* körül, hogy nem régiben egy kertben öt tojás találtatott egy madár fészekben, és úgy bimbóznak 's virágoznak a' rózsák és tókék, mint *Juniusnak* és *Juliusnak* hólnapjaiban.

A' *Londonba* küldetett *Török* követ, e' folyó hólnapnak 8 dik napján botsájtatott a' király eleibe audientiára, ugyan akkor által is adta a' maga követségbeli hiteles levelét.

Portsmúthban, Nagy Britanniának egy nevezetes kikötő helyében 16 linea hajók fognak a' télen készítettetni, még pedig nagy siettséggel, hogy így az első fittyentésre a' többi hajókhoz kaptathassanak. Eggyiken sem lesz 74 ágyúnál kevesebb.

Schneider Eulogius, a' kiről már néhány ízben emlékeztünk, két óráig tartó széken és a' háború végéig tartó tömlötzre sentenziáztatott a' *Párisi* revolutionalis szék által.

A' *Rajna* mellett táborozó *Frantzia* seregek közt két millió livrát osztattatott ki a' N. Gyűlés.

A' jelenvaló hólnapnak 9 ik napján tartatott ülésben a' *Tulón* alatt el fogattatott *Spanyól* és *Anglus* hadi tiszteknek neveik olvastattak fel, a' kik mint hadi foglyok *Párisba* parantsoltattak vitettetni, és a' *Luxenburgi* palota alatt lévő fogházba zárattatni.

A' *Német Birodalomban* prédáló *Frantzia* seregek, nemcsak pénzt, arany 's ezüst edényeket, hanem még ágybelit is el ragadoznak, 's azok alatt hálnak tábori sátoraikban, 's így akarják a' telet a' levegő alatt el tölteni.